

อาหารสมอง

•วารสาร สยามโกเศศ

ในแวดวงของคนที่สนใจเรื่องการปราบปรามคอร์รัปชันคงไม่มีข่าวใดที่น่าตื่นเต้นเท่าข่าวการถูกจำคุก เพราะหลายข้อหาคอร์รัปชันของอดีตนายกรัฐมนตรีอิสราเอลเมื่อกลางเดือนกุมภาพันธ์ ที่ยิ่งไปกว่านั้นก็คือทั้งอดีตประธานาธิบดีและอดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งเคยรับตำแหน่งสมัยเดียวกันอยู่ระยะหนึ่ง ถูกจำคุกทั้งคู่ และอยู่ในคุกเดียวกันด้วยในขณะนี้

ชื่อของนายกรัฐมนตรีคนดังคือ

Ehud Olmert และของอดีตประธานาธิบดีที่ว่าเป็นคือ Moshe Katsav ทั้งสองมีอายุเท่ากันคือ 70 ปี และเป็นนักการเมืองรุ่นเดียวกันมายาวนาน คงนึกไม่ถึงว่าวันหนึ่งจะได้ร่วมชะตากรรมทั้งสอง หมัดแล้วซึ่งชื่อเสียงและเกียรติยศที่เคยมี คนแรกมีโลภะเป็นเจ้าเรือน ส่วนคนหลังนั้นราวจะเป็นสาเหตุทั้งสองจบมหาวิทยาลัยเดียวกัน คือ Hebrew University of Jerusalem อดีตนายกรัฐมนตรีจบเศรษฐศาสตร์และประวัติศาสตร์ ส่วนอดีตประธานาธิบดีเรียนจบจิตวิทยาปรัชญาและกฎหมาย

Olmert ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่อายุ 28 ปี ในปี 1973 ส่วน Katsav ได้เป็นตั้งแต่ปี 1977 ทั้งสองเคยเป็นรัฐมนตรีกันคนละหลายสมัย และเคยเป็นนายกเทศมนตรีเหมือนกัน

Olmert เคยเป็นรัฐมนตรีระหว่างปี 1988 ถึง 1992 นายกเทศมนตรีเมือง Jerusalem ระหว่าง 1993-2003 กลับมาเป็นรัฐมนตรีอีกครั้งระหว่างปี 2003-2006 และเป็นนายกรัฐมนตรีระหว่างปี 2006-2009

ในปี 2006 นายกรัฐมนตรี คือ Ariel Sharon ซึ่งได้เป็นนายกรัฐมนตรีมา 5 ปีป่วยหนักอันเนื่องมาจากเส้นโลหิตในสมองแตก Olmert ซึ่งขณะนั้นเป็นรัฐมนตรีจึงได้เป็นรักษาการนายกรัฐมนตรีอยู่หลายเดือน และเมื่อ Sharon หมดยุคทางกฎหมายก็มีเลือกตั้งใหม่ และ Olmert ก็นำพรรค Kadima ชนะเลือกตั้งได้ที่นั่งสูงสุดตั้งรัฐบาลผสมและได้เป็นนายกรัฐมนตรีอย่างเต็มภาคภูมิ

นายกษอิสราเอล 'ติดคุก' ข้อหาคอร์รัปชัน

อย่างไรก็ดีสิ่งที่เขาได้ทำไว้ในอดีตมากมายก็ตามมาหลอกหลอนเขา กล่าวคือตั้งแต่ทศวรรษ 1980 เขาถูกกล่าวหาเรื่องคอร์รัปชันหลายคดีในหลายตำแหน่งที่เขาเคยเป็นมา ที่หนักที่สุดก็คือตลอด

เวลาที่เขานายกรัฐมนตรี มีแต่ข้อกล่าวหาคอร์รัปชันที่ผิดขึ้นมาจนความนิยมในตัวเขาครั้งหนึ่งตกลงไปเหลือแค่ร้อยละ 3 เมื่อข้อกล่าวหาสะสมมากขึ้นก็มีการประท้วงบีบบังคับเขา จนในที่สุดต้องลาออก

ทันทีที่ลาออกในปี 2009 การสอบสวนคดีต่างๆ ก็เข้มข้นยิ่งขึ้น เขาหลุดหลายคดีแต่มีอยู่ 3 คดีที่หลักฐานมัดเขาแน่นมากจนถูกตัดสินจำคุก มีการอุทธรณ์อยู่นาน จนในที่สุดเมื่อแพ้อุทธรณ์เขาก็ถูกจำคุก หลังออกจากตำแหน่งมาประมาณ 6 ปีพอดี

ข้อกล่าวหาล้วนเกี่ยวข้องกับเรื่องผลประโยชน์ทั้งสิ้น คดีที่เขาหลุดไปเพราะผู้สอบสวนบอกว่าไม่มีหลักฐานเพียงพอ เช่น (ก) ใช้วิธีซื้อที่ดินผืนงามในราคาถูกมากโดยต่ำกว่าราคาตลาด 300,000 ดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่เป็นนายกเทศมนตรี (ข) ขณะเป็นรัฐมนตรีคลัง เขาช่วยเหลือให้เพื่อนสนิทซื้อธนาคารในราคาถูกเป็นพิเศษ และถึงแม้จะมีพยานคนสำคัญให้การปรับปร่าเขาแต่เขาก็รอด (ค) ในขณะที่เป็นรัฐมนตรีพาณิชย์-อุตสาหกรรม-แรงงาน เขามีการตัดสินใจในหลายเรื่องที่จะเป็นประโยชน์อย่างจงใจแก่เพื่อนนักธุรกิจหลายคนรวมกันเป็นมูลค่ามหาศาล (ง) เขาแต่งตั้งพรรคพวกในพรรคให้ดำรงตำแหน่งที่มีผลประโยชน์มาก ในขณะที่เป็นรัฐมนตรีหลายตำแหน่ง (จ) ในช่วงที่เป็นรัฐมนตรีสมัยแรก เขาปิดบังยอดเงินกู้จากเพื่อนนักธุรกิจชาวอเมริกันอย่างน่าสงสัย เพราะหลายปีที่ผ่านมาไปก็ยังไม่มีการใช้คืน ยอดเงินกู้ที่แท้จริงคาดว่าไม่ต่ำกว่า 100,000 ดอลลาร์

คดีที่เขาไม่รอดเพราะมีหลักฐานหนักแน่นก็คือ (ก) คดีที่เขาช่วยเพื่อนนักธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ให้ได้รับใบอนุญาตสร้างอาคารสูงชันเมือง Jerusalem ซึ่งถือว่าน่าเกลียดมากเพราะเป็นเมืองประวัติศาสตร์

ที่โด่งดัง (ข) คดีช่วยเหลือธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยแลกกับสินบนให้ขยายพื้นที่โครงการได้เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ของเมือง Jerusalem แถบตะวันตกเฉียงใต้ถึงกว่า 10 เท่า (ค) คดีหลอกเงินบริจาคโดยเขาเดินทางไปพูดในต่างประเทศให้กลุ่มการกุศล และเรียกเก็บเงินค่าเดินทางและค่าใช้จ่ายต่างๆ โดยทำให้เขาใจว่าเป็นผู้สนับสนุนรายเดียว ทั้งๆ ที่จริงแล้วเก็บเงินยอดเดียวกันจากหลายคน

ดินแดนนี้เขี่ยน เพราะไม่ต้องทำให้คนในประเทศเห็นว่าการโกงเป็นเรื่องธรรมดา หรือคืบเคยจนทำลายคุณธรรมของสังคมอิสราเอลจึงเป็นตัวอย่างที่ดีของประเทศสารพันอย่างยิ่ง

จากคดีข้างต้นศาลชั้นต้นจำคุกเขารวม 6 ปี แต่เมื่อต่อสู้และอุทธรณ์ก็ได้รับการลดโทษโดยศาลฎีกาเหลือเพียง 18 เดือน แต่ต่อมามีศาลเพิ่มอีก 1 เดือนรวมเป็น 19 เดือน เมื่อพบว่าเขาพยายามข่มขู่และซื้อพยาน คดีของเขาจึงไม่จบ ยังเหลือคดีที่มีหลักฐานชัดเจนอีกหนึ่งคดีที่อาจมีโทษเพิ่มอีก

8 เดือน ขณะนี้อยู่ในช่วงอุทธรณ์ คดีนี้เป็นคดีใหญ่และครึกโครมมากเพราะมีหลักฐานว่าเขาได้รับเงินไปทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 600,000 ดอลลาร์ ตลอดเวลา 15 ปี จากเพื่อนธุรกิจชาวอเมริกัน โดยแลกกับสิทธิพิเศษต่างๆ ที่นักการเมืองสามารถบันดาลให้ได้

คดีนี้พยายานคนสำคัญที่ปรักปรำเขา คือ คนให้เงินและลูกน้องคนสนิทเพราะกลัวติดคุก ทั้งสองให้การอย่างมีหลักฐานประกอบอย่างละเอียด เช่น บัญชีธนาคารของเขา เอกสารสนับสนุน การเขียนจดหมายขอความช่วยเหลือโดยใช้หัวจดหมายของรัฐมนตรี

เมื่อมีข่าวการจำคุกอดีตนายกรัฐมนตรี Olmert คนอิสราเอลจำนวนมากรู้สึกเสียใจ เพราะเขาเป็นนักการเมืองที่ติดดิน มีเสน่ห์ และระหว่างที่เป็นนายกรัฐมนตรีก็พยายามสานต่อเรื่องการสร้างสันติภาพในภูมิภาคอย่างมาก จนคนบางกลุ่มเกลียดชัง แต่คนอิสราเอลบอกว่า 'กฎหมายก็ต้องเป็นกฎหมาย' ไม่ว่าจะชอบพอกันเป็นส่วนตัวหรือไม่ ทุกคนต้องติดคุกเหมือนกันหากทำผิด ความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด

ศาลก็พยายามพิจารณาด้วยความเที่ยงธรรมถึงแม้ชื่อเสียงของเขาในเรื่องคอร์รัปชันจะมีมานานแล้วก็ตาม เฉพาะคดีที่มีหลักฐานแน่ชัดอย่างไม่มีข้อกังขาเท่านั้นที่ถูกตัดสินลงโทษ การตัดสินจำคุกอดีตนายกรัฐมนตรีนั้นมิทั้งผลดีและผลเสียต่อประเทศ ผลดีก็คือการมีหลักนิติธรรม (Rule of Law) ของสังคมอิสราเอล ผลเสียก็คือชื่อเสียงของประเทศที่มีอดีตนายกรัฐมนตรีกระทำสิ่งชั่วร้ายเช่นนี้ อย่างไรก็ตามบางคนมองว่าเป็นผลดีเพราะแสดงให้เห็นว่าสังคมนี้น่าเชื่อถือ ไม่ว่าใหญ่แค่ไหนก็ติดคุกได้ทั้งหมด

สำหรับ **Moshe Katsav**

เป็นประธานาธิบดีระหว่างปี 2000-2007 โดยลาออกเองเพื่อแลกกับโทษไม่จำคุก

(วิธีการที่เรียกว่า plea bargaining ซึ่งมีสหรัฐเป็นเจ้าตำรับ กล่าวคือยอมสารภาพเพื่อรับโทษเบาโดยไม่ไปสู้คดีในชั้นศาล) เมื่อมีการสอบสวนลับๆ และพบว่าเขาข่มขืนลูกน้องสาว 2 คน และลวนลามทางเพศลูกน้องอีกหลายคนเป็นระยะเวลายาวนาน

Katsav ตัดสินใจโลเลเลยติดคุก ตอนแรกนั้นยอมลาออกเพื่อรับโทษเบา แต่ต่อมาเปลี่ยนใจสู้คดีในชั้นศาล เพราะเชื่อว่าคนขนาดเขาแล้วและคดีแบบนี้โอกาสติดคุกคงเป็นไปได้ยาก แต่เขาเข้าใจผิดเพราะศาลตัดสินจำคุก 7 ปี หลังจากการอุทธรณ์ล้มเหลวก็เข้าคุกตั้งแต่ปี 2010

อิสราเอลเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ประเทศแรกในโลกที่อดีตประธานาธิบดีและอดีตนายกรัฐมนตรี (ร่วมสมัยด้วยกัน 1 ปี) ติดคุก ตลอดเวลา 20 ปีที่ผ่านมา มีรัฐมนตรีถูกตัดสินจำคุก 10 คน (เกือบทั้งหมดเป็นคดีคอร์รัปชัน) และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 12 คน

ดินแดนนี้เขี้ยนเพราะไม่ต้องการให้คนในประเทศเห็นว่าความเลวเป็นเรื่องธรรมดา หรือคืบเคยจนทำลายคุณธรรมของสังคมอิสราเอล จึงเป็นตัวอย่างที่ดีของประเทศสารพัดอย่างยิ่ง